

December 2022

Redactieadres: secretaris@buurtverenigingnoordenberg.nl

De Noordenberger

Nieuwsbrief voor het Noordenbergkwartier
Deventer

Struikelstenen Noordenbergkwartier 8 juni 2023

De Werkgroep Struikelstenen Deventer heeft als doel om alle slachtoffers van het naziregime in Deventer individueel te herdenken door het leggen van een struikelsteen. Deze stenen worden gelegd voor de huizen waar vandaan de slachtoffers zijn weggevoerd om nooit terug te keren. Het gaat in Deventer vooral om Joodse stadgenoten, maar ook om mensen uit het verzet. Het gaat in totaal om 472 personen waarvoor een steen zal worden gelegd. Er zijn er nu 225 gelegd.

Struikelstenen?

Struikelstenen, ook wel bekend als 'Stolpersteine,' zijn bedacht door de Duitse kunstenaar Gunter Demnig. Zijn motto is: 'een mens is pas vergeten als zijn naam is vergeten.' Inmiddels zijn ruim 90.000 struikelstenen in Europa gelegd. Het zijn stenen van 10 x 10 centimeter met bovenop een messing plaatje waarin de naam, geboortedatum, deportatiedatum en plaats en datum van overlijden van het slachtoffer zijn gestanst. De bovenste zin luidt 'Hier woonde'. De stenen liggen in het trottoir en trekken de aandacht van voorbijgangers, die worden uitgenodigd stil te staan en de steen te lezen. Het struikelen is niet letterlijk, maar symbolisch: sta even stil bij het lot dat de bewoners van dit huis heeft getroffen.

De werkgroep

De Werkgroep Struikelstenen Deventer bestaat sinds 2013. Ze is onderdeel van het ETTY HILLESUM CENTRUM. De vrijwilligers van de werkgroep willen het indrukwekkende initiatief van Gunter Demnig graag uitvoeren in Deventer. De persoonlijke aandacht voor elk slachtoffer door een struikelsteen spreekt aan. Het motto van de werkgroep is 'herdenken met een blik op de toekomst'. Daarom worden leerlingen van basisscholen nadrukkelijk betrokken bij de voorbereiding van de steenleggingen. Ieder jaar doet een klas mee. Bovendien zijn steeds vaker buurtbewoners actief om voor hun straat de slachtoffers van de bezetting met struikelstenen te herdenken. Met ondersteuning van de werkgroep zoeken zij naar wegen om de stenen voor hun straat te financieren en de stenen na legging te onderhouden.

Op donderdag 8 juni 2023 wil de werkgroep graag alle struikelstenen in het Noordenbergkwartier voltooiën. De OBS de Hagenpoort heeft al haar medewerking toegezegd waarbij leerlingen een rol krijgen bij de leggingen. Binnenkort zullen de bewoners van de huizen waar struikelstenen voor komen te liggen, worden benaderd door onze werkgroep.

Helpt u mee?

Er liggen nu al een aantal struikelstenen in de Noordenbergstraat, Nieuwe Markt en Graaf van Burenstraat. Er moeten nog 25 stenen worden gelegd in de buurt. Eén steen kost 150 euro. Om het project te laten slagen hebben we uw financiële hulp nodig. Elk bedrag is welkom, ook als dit lager is dan 150 euro. De werkgroep ontvangt geen subsidie. Uw bijdrage is welkom op rekening NL 07 INGB 0006 6761 13 t.n.v. het ETTY HILLESUM CENTRUM in struikelstenen in Deventer, onder vermelding van 'Struikelstenen'. Het ETTY HILLESUM CENTRUM is door de belastingdienst erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat giften aftrekbaar zijn en dat schenkingen zijn vrijgesteld van successierechten. Ook kunt u stenen adopteren. Dit betekent dat u, uw familie, uw buurt of instelling of bedrijf geld doneert voor een specifieke persoon, personen of familie die slachtoffer is / zijn geworden van de bezetting tijdens de tweede wereldoorlog.

Wilt u meer weten?

De werkgroep heeft een website met informatie en met verhalen over de Deventenaren voor wie er struikelstenen zijn gelegd en nog zullen worden gelegd: www.struikelstenen-deventer.nl.

Via deze website kunt u zich ook abonneren op de nieuwsbrief die 4 keer per jaar uitkomt. Heeft u vragen, wilt u meer weten of heeft u inlichtingen over slachtoffers of nabestaanden, neem dan contact op via info@struikelstenen-deventer.nl of via 06-53182362 (Otto van Huffelen).

Colofon

De Noordenberger is een uitgave van de Buurtvereniging Noordenbergkwartier Deventer

www.buurtverenigingnoordenberg.nl

secretaris@buurtverenigingnoordenberg.nl

Vormgeving: Jean Klare [concepten & ontwerpen]
jeanklare.nl

Lay-out: Cees Sterkenburg Foto's: Angël Pinxten

BUURTVERENIGING
NOORDENBERGKWARTIER
DEVENTER

Van het bestuur

Onze buurt kent een lange geschiedenis. De Noordenbergstraat is onderdeel van de alleroudste bebouwing langs de IJssel. In de vorige Noordenberger hebben we aandacht besteed aan de strijd voor het behoud van de woonbuurt. Nu gaan we in op de geschiedenis van de joodse bewoners van de buurt in de jaren 1940 en 1950. Dat doen we door aandacht te besteden aan het project van de Werkgroep Struikelstenen: zie de achterpagina. De ALV heeft ingestemd met het bestuursvoorstel om maximaal € 500 beschikbaar te stellen. Bij elke € 125 die in de buurt bij elkaar wordt gebracht legt de Buurtvereniging € 25 bij. Tijdens de komende ALV zal Lex Rutgers de film 'Wonen in het Noorden' presenteren en toelichten. Een bijzonder interessante manier om een aspect van de geschiedenis van de buurt te leren kennen. Wij roepen u op om individueel, in een groep of in een straat een bijdrage te leveren aan dit project. In onze buurt is een nieuw museum geopend: EICAS. Het museum besteedt aandacht aan de kunst van de ZERO/NUL-beweging, een stroming uit de jaren 1960. Samen met MIMIK zijn we rijk bedeed met culturele instellingen. En ook de Stichting Industrieel Erfgoed (SIED) schijnt hierheen te komen. In 2023 wordt ook de Nieuwe Markt opnieuw ingericht. Wij wisten het al: Noordenbergkwartier, een woest aantrekkelijke buurt

Algemene Ledenvergadering 6 februari 19.30 uur Fermerie

Agenda

- 1 – Financieel jaarverslag
- 2 – Rondvraag
- 3 – Toelichting kaart binnenstad regels zonnepanelen
Uitleg door medewerker van de gemeente
- 4 – Wonen in het Noorden
- 5 – Film over het Noordenbergkwartier in 1958
Gemaakt door Jonny Levy
Toegelicht door Lex Rutgers

Molensstraat
Molensstraat stadsvernieuwing 1986

Onze website bezoeken:

www.buurtverenigingnoordenberg.nl
zoek op buurtvereniging noordenberg

Buurtfeest 25 september 2022

Het buurtfeest was ook dit jaar weer goed bezocht. Ondanks de wisselende voorspellingen in het staartje van de zomer pakte het weer goed voor ons uit. Met dank aan de Fermerie konden we samenkomen op het Muggeplein onder genot van een drankje. Als thema voor dit jaar kozen we voor "Noordenbergkwartier: Puur Poëzie", met bijbehorende opdracht voor onze buurtgenoten.

"Tijdens het buurtfeest zijn er 11 groepjes gevormd die ter plekke kregen te horen dat ze een gedicht moesten maken over de buurt, of over een straat, een plein of een plek. Daarvoor kregen ze ca. 20 minuten tijd. Daarna werden de gedichten voorgedragen. De deskundige jury bestaande uit buurtgenoot Jos Paardekoper en bestuurssecretaris Pauline Treffers hebben de gedichten beoordeeld. Algemeen werden alle gedichten geprezen. Doch één gedicht kon maar het beste zijn en dat werd 'Ode aan dit kwartier'. Daarna bleef het nog lang gezellig en is 1 gedicht helaas verloren geraakt."

Ode aan dit kwartier

Fortis Age
Handel Dapper
Gij moedig Noordenbergkwartier.

Door Vikingen bestreden
steeds van sloop gered,
telkens weer een nieuw verleden

Jouw handelsgeest
en je gebouwen,
jouw straten, pleinen en historie

Gij rijke buurt met vele lagen
in jouw grond en in wie er in jou wonen mag

Fortis Age
Handel Dapper!
Ons moedig Noordenbergkwartier

Een fietsenmaker uit de Gibsonstraat

vond zijn fiets terug in de nabije Nieuwstraat. Met zijn fiets de Bruinsteeg ingesjeed ging hij naar het jaarlijkse buurtfeest. Maar .... hij strandde bij het geweldige restaurant aan het Klooster. Omdat het niet paste in zijn rooster paste hij snel zijn route aan door via Noordenbergstraat naar de IJsselstraat te gaan. Nu had hij zijn zinnen op de Papenstraat gezet en had hij nu maar beter opgelet dan was hij niet zo omgereden in deze mooie buurt vol van verleden.

De Hondenpantoffelparade

Elke dag de hondenpantoffelparade.
Er is een komen en gaan
van IJssel naar stegen en straten.
Het slommen rond de drollen
is met corona begonnen.
Nu lokken de zakje
voor alle ongemakjes.
Hoe fijn zou het zijn
als alle stoepen schoon zouden zijn.
Rondje Noordenbergkwartier

Achter de muren

In Deventer tussen twee muren,
de gemeente had weer eens kuren.
Met de fiets op de rijbaan
kwam je niet veilig bij MIMIK aan
maar nu alleen nog blijde burenen!

De burenen zien meer

Op het Muggeplein
is feesten met de buurt heel fijn
En de rest van het jaar
mijden wij elkaar
Vergaderen doen we binnen
er weet altijd wel iemand een vergaderpunt te vinden
De Fermerie bleef altijd open
ook toen ze de buurt dreigden te slopen
God ziet alles maar de burenen meer
en volgend jaar zijn wij er weer.

Weeën onder de lindenboom

Op het Pinksterkronenfeest in negentiennegenentachtig
werd de buurtvereniging een nieuw lid machtig
Tussen het muziekgedruis en danspriet
werden onder de lindenboom weeën in gang gezet
Als nieuweling uit het westen in verwachting
werd ze in deze buurt warm onthaald met achting

Het gat van Nolle

D'r was een deerne uut Zwolle
die had iets eheurd over knolle
maar oh wat 'n pech
ze vond niet de weg
alleinich het gat van Nolle.

De Zieke

Toen een handjevol idealisten
een zieke Deventer wijk aantrof
begon hun hart te bloeden
en ze hadden geen vermoeden
dat wij hier nu zouden zitten
op deze plek vol historie

Oude gebouwen
oude grond
oude muren
oude straten
fluisteren verhalen
over
armoede, rijkdom.
oorlog en vrede.

Door dapper handelen,
genas de zieke
en kunnen we nu trots wandelen
door een sociaal bewogen wijk.

Wat ooit een ziekenhuis was, de infermerie
is nu de ontmoetingsplek
voor ons allen.
Van ontsmettingsmiddel
naar bier.

Een wijk in het noorden

Er is een wijk genaamd het Noorden
daar is het te gezellig voor woorden
Ben je man, vrouw of muis
iedereen voelt zich thuis
en wil nooit meer naar andere oorden

Vijf minuten

Alles wat ik zie
is een feest in de Fermerie
Noordenberg van grauw naar kleur
weg met bouwkundig malheur.
Op het Muggeplein
moet je voor de Pinkstercrone zijn.
Groenteman Nolle met zijn kar
op de hoek de kruidenier; was het de Spar?
Een tuin met veel kruiden om te plukken
Is door velen goed gaan lukken.
Bijgehouden door een drietal lieden
Die druk waren met onkruid wieden.

Donkere tijd.

Heb je er ook zo'n last van? 's Morgens wakker worden en het is nog zo donker? Zeg half acht en het is nog zo donker als de hele nacht was. Gelukkig heb je een wekker en kun je zien dat het tenminste al zo laat is. Maar dat het echt nog even duurt voor het licht wordt. Weer een dag dat de zon niet schijnt. Hoewel, gelukkig is die er wel vrij regelmatig en dan is het schitterend weer hoe koud ook. Want dat zit dwars door elkaar heen: donker en behoorlijk koud. Oké, ondertussen weer wat minder koud, als jullie dit verhaal te lezen krijgen. Maar toch. We weten het allemaal en het kan maar zo zijn dat de temperatuur al weer zakt. Ik hoor trouwens ook wel mensen die het juist mooi vinden dat het zo lang donker is en al weer zo vroeg ook aan het eind van de middag. Die mensen vinden het juist wel gezellig. Ik moet zeggen dat het ook voor mij wel weer gezelliger wordt nu de adventskaarsen er weer staan en de ster aan het raam licht geeft of ook de Kerstboom weer staat met de lichtjes en de ballen van rood en zilver. Want meer moet ik niet in de boom hebben hangen. Anders wordt het te bont. Houd ik niet van. Hooguit nog wat sterretjes en engeltjes van stro. Van de kou houd ik op zich wel trouwens. Ik geniet van de beelden op tv van mensen die aan het schaatsen geslagen zijn. Die de schaatskoorts weer te pakken hebben. Ik ben al weer wat ouder en durf ze helaas niet meer onder te binden. Maar zie ze wel in de kast staan en wil ze haast tevoorschijn pakken. De mooie Friese Noren. Ja, niet meer de doorlopers waar ik het als kind in Friesland op leerde. Achter de stoel op een sloot achter het huis. Aangemoedigd en wel door de melkboer met zijn manke been. Dat is ook altijd wel bijzonder in ons land: de zogenaamde schaats-koorts. Ooit woonde ik een jaar in Noorwegen. Ontdekte ik dat daar in de winter een vergelijkbare koorts niet bestond. Geen schaatskoorts en ook geen skikoorts. Want skiën kun je in Noorwegen natuurlijk ook doen. Daar heb ik gemerkt dat je altijd het een of het ander kunt doen. Altijd wel kun je, als je er zin hebt, bijvoorbeeld de latten onderbinden en een tochtje maken. Geen gedachte van 'laat ik dat van 't weekend maar doen, want anders gaat het voorlopig niet meer lukken'.

Han Dijk

